

gen af baade det ene og det andet har stillet store Krav til det danske Folks Velstand.

Alt dette har imidlertid ladet sig oprette, saa Stillingen nu er den, at Landbruget arbejder godt, og at den danske Husdyrbestand i alt væsentligt kan staa Maal med, hvad den var før Krigen. Ligeledes er det sikkert nok, at Varelagerne er blevet udfyldt. Der er altsaa Sundhed baade i Handel og i Erhverv her i Landet.

Som Grund til den danske Kronens Nedgang maa vi imidlertid ogsaa regne dette, at der har været en stor Spekulation. Dette udtrykkes af Kommissionen paa den Maade: „Bortset fra Tabene ved Konjunkturkrisen“. Der er nemlig lidt store Tab, som er fremkommet baade gennem dem, der har spekuleret i det store — og det kender vi jo alle sammen Eksempler paa fra Bankverdenen og fra Dan-nelsen af Aktieselskaber, som har vist sig ikke at være sunde —, og ogsaa en stor Mængde mindre Spekulation har været i Gang, og denne mindre Spekulation har ligeledes faaet sine Tab ved Konjunkturkrisen, saaledes at der derigennem er gaaet Svind i Krigsfortjenesten. Jeg tror, at vi dog skal være glade ved, at vi kan sige, at den danske Stats og det danske Samfunds Økonomi kan nogenlunde sammenlignes med den, som vi havde før 1913; der er mange om Skylden, og der er flere om Skaden. Det, det gælder om nu, er, at vi kan oprette det forsømte, saa godt som det er muligt. Jeg tror, at det er et Vidnesbyrd om ikke saa ringe Sundhed i det danske Folks Økonomi, at vi har kunnet taale alle disse mange Uregelmæssigheder, uden at vi som Samfund har følt det stærkere, end det er sket. Det er en Selvfølge, at denne Konjunkturkrise er gaaet ud over mange enkelte, og at der er mange af disse enkelte, som sidder med Smerten; men Samfundet som Helhed har taget imod disse Stød uden at lide synderligt derunder.

Nu er det jo en sikker Ting, at for at Kronekursen skal kunne hæves i Værdi, maa vi nedad med Seddelmængden; og der er flere Midler, der her kan peges paa. Den Kursnedgang og de stærke Kurssvingninger, som er Følge af en uheldig Spekulation og en lige saa uheldig Nervøsitet fra Publikum's Side, tror jeg, at denne Udjævningsfond vil kunne bøde paa under Forudsætning af — hvad jeg baade tror og haaber —, at den Bestyrelse, som bliver sat i Spidsen for denne, vil være sin Opgave voksen og vil kunne gribe ind paa passende Maade, naar der er Tale om Op-

køb af fremmede Deviser for at hæve Kronens Kurs og for at forebygge for store Svingninger i den. Der er jo gjort nogle Forsøg tidligere, men den Bestyrelse, der kommer i Spidsen for denne Fond, vil jo have den Fordel, at den kommer til at raade over et betydeligt Beløb, de saakaldte fremmede Deviser, paa ikke mindre end 5 Mill. Pund Sterling, og derfor vil den med Sikkerhed kunne gribe ind og være vis paa at kunne tage en Kamp op mod dem, som vil prøve paa at udnytte Kronekursen paa en for Landet skadelig Maade. Men noget Universalmiddel er en saadan Udjævningsfond jo ikke, og derfor maa Økonomien ved Siden af paavirkes paa forskellig Maade. Hertil hører en god Husholdning i Stat og Kommune, saaledes at der kan blive Balance baade paa Statens og Kommunens Driftsbudgetter, og at der kan holdes igen, ogsaa naar der er Tale om alt for store Summer til Opførelse af Nybygninger og til Formuedannelse. Vi har haft et Slagord, som ofte brugtes baade fra Stats og Kommunes Side: det gælder om at følge med Tiden, og naar det er det offentlige, som gaar i Spidsen, saa maa der ikke spares, saa skal de Foretagender, der sættes i Gang, bære Præg af, at det er det offentlige, der bærer dem frem. Jeg tror, vi kommer til at begrænse os noget i den Henseende, saa at Stat og Kommune hjælper med til, at Handelsbalancen ikke bliver alt for negativ.

Endvidere kan der maaske blive Tale om Diskontoforhøjelse. Men i den Forbindelse vil jeg gerne pege paa, at hvis vi skal have en Diskontoforhøjelse, saa maa der dermed følge en Indlaansrenteforhøjelse, for en saadan vil jo opmuntre til Sparsommelighed og til Kapitalanlæg. De mindre Kapitalister har i Virkeligheden haft vanskelige Tider under Krigen og under Krigstidens Eftervirkninger, da Dyr-tiden har øget deres Udgifter, medens deres Indtægter er blevet staaende nogenlunde paa det samme Trin som før. Endvidere er det muligt, at Luksusforbruget bør søges indskrænket ved en yderligere Beskatning af Luksus, skønt vi allerede paa det Punkt er naaet en Del frem.

Endelig kan der ogsaa være Tale om, at danske Varer skal foretrækkes. Det har vi allerede i høj Grad gjort. Det kan jeg tale med om fra Forhandlingerne i Finansudvalget. Vi har, hvor Prisforskellen paa danske Varer og fremmede Varer ikke var alt for stor, altid foretrukket de danske. Der er her et Omraade,